

Sprawozdanie z działalności Środowiskowego
Ośrodka Pomocy Społecznej w Brwinowie
za rok 2023

Rok 2023 przyniósł zmianę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ustawą z dnia 29 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadzono zmiany, które weszły w życie w dniu 22 czerwca 2023 r., nadając nowy charakter funkcjonowaniu zespołów i grup pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Najważniejsze zmiany

1. Diagnozowanie przemocy w oparciu o jej nową definicję i zakres („przemoc domowa” zamiast „przemoc w rodzinie”).
2. Pomoc dla osób doznających przemocy – nowe formy wsparcia.
3. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc
4. Nowe zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie, powiecie i województwie.
5. Nowe wymogi wobec osób kierujących specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
6. Sposób funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego (ZI)
7. Dotychczasowe grupy robocze stają się grupami diagnostyczno-pomocowymi
8. Procedura „Niebieskie Karty” – zmiany dotyczące właściwości miejscowej w prowadzeniu procedury, wyłączenie ZI lub jego członków oraz warunki wszczęcia i zakończenia procedury NK.

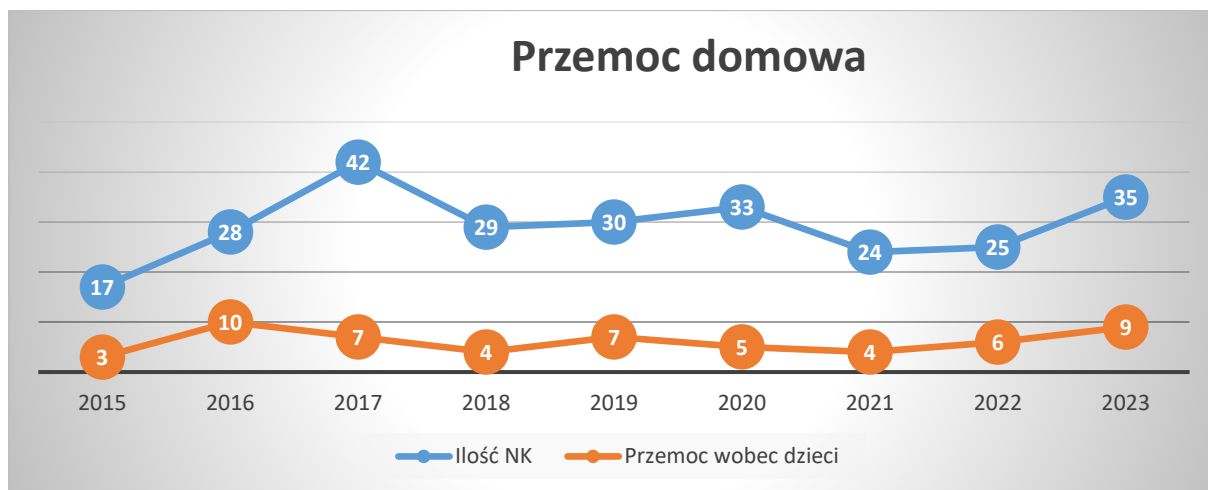
Zmieniony ust 15 art. 9a nałożył na radę gminy obowiązek określenia, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego. Rada Miejska w Brwinowie podjęła stosowną uchwałę w dniu 29 czerwca 2023 r. Nr LXV.755.2023 r.

Natomiast art. 16 ustawy zmieniającej (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) zniósł z dniem 22 września 2023 dotychczas działające Zespoły Interdyscyplinarne, dlatego też aby zapewnić ciągłość działania Zespołu, Burmistrz Gminy Brwinów zarządzeniem nr 53.2023 z dnia 21 września 2023 r. powołał Zespół Interdyscyplinarny w nowym składzie.

Charakter prowadzonych spraw w ostatnich latach zmienia się – jest więcej ujawnianych przypadków krzywdzenia dzieci, a także widoczne jest mniejsze powiązanie przemocy z nadużywaniem alkoholu. Mimo wcześniejszych badań, z których wprost wynikało, że stosowanie przemocy nie wynika z alkoholizmu, większość prowadzonych spraw powiązana była z uzależnieniem od alkoholu.

Natomiast w ostatnim roku uwidoczniły się zachowania sprawców wynikające z nieprawidłowych osobowości, zaburzeń psychicznych, nadużywania leków lub środków psychoaktywnych. Praca z takimi osobami jest trudna, wymagająca wiedzy, odporności i specjalistycznego przygotowania.

Ilość prowadzonych procedur Niebieskich Kart w poszczególnych latach:

W roku 2023 ŚOPS, poza zadaniami ustawowymi kontynuował zadania z poprzedniego roku:

1. **Dodatek węglowy** – Trzy nowelizacje ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym konieczność weryfikacji części wniosków poprzez wywiad środowiskowy, późne przesyłanie środków, procedury wynikające z KPA, spowodowały brak możliwości zakończenia zadania w roku 2022 i konieczność kontynuowania realizacji w 2023 r. ŚOPS, jako realizator zadania, musiał rozpatrzyć 1773 wnioski, złożone do 30.11.2022 r. Ostatecznie ŚOPS wypłacił 1301 dodatków na łączną kwotę 3.903.000 zł. Koszty obsługi wyniosły 73.535,26 zł., co było kwotą adekwatną do wydatków.
2. **Dodatek na inne źródła ciepła** - zadaniem dodatkowym dla ŚOPS były zadania narzucone gminom przez ustawę z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Ustawa zakładała pomoc dla gospodarstw domowych, bez względu na ich sytuację dochodową, ogrzewających się drewnem kawałkowym (dodatek w wysokości 1000 zł), olejem opałowym (2000 zł), gazem LPG (500 zł), peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy (3000 zł). ŚOPS musiał rozpatrzyć 633

wnioski złożone do 30.11.2022 r. Ostatecznie ŚOPS wypłacił 509 dodatków na łączną kwotę 742.000 zł. Na koszty obsługi wydatkowano 13.854,79 zł.

3. **Dodatki elektryczne** - Od 1 grudnia 2022 r, na podstawie ustawy z dnia 7 października 2022 r o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, ŚOPS rozpoczął przyjmowanie wniosków o dodatki elektryczne, przyznawane odbiorcom, gdy główne źródło ogrzewania jest zasilane energią elektryczną. Wnioski te były przyjmowane do 1.02.2023. W ramach tego zadania wpłynęły 124 wnioski, z których 93 zostały rozpatrzone pozytywnie na łączną kwotę 123.000 zł. Na koszty obsługi zadania ŚOPS otrzymał 2.460 zł.
4. **Refundacja podatku VAT w kosztach gazu** - 21 grudnia 2022 r weszła w życie ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu. Wnioski o refundację kwoty odpowiadającej podatkowi VAT wynikającej z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych można było składać od dnia 1 stycznia 2023 r. i nadal są przyjmowane aż do dnia 30 września 2024 r. W roku 2023 mieszkańcy złożyli 76 wniosków, z czego pozytywnie rozpatrzono 44 wnioski, wypłacając łącznie 15.560 zł. Na koszty obsługi ŚOPS otrzymał 311,20 zł.
5. **Pomoc uchodźcom wojennym z Ukrainy** - Do zadań ŚOPS w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy, zgodnie w wprowadzonymi przez rząd rozwiązaniami nadal należało wypłacanie jednorazowej pomocy w wysokości 300 zł na osobę, udzielanie wsparcia w ramach ustawy o pomocy społecznej, monitorowanie sposobu sprawowania opieki nad ukraińskimi dziećmi przez opiekunów tymczasowych, zapewnienie pomocy psychologicznej i wypłata świadczeń rodzinnych. W roku 2023 r. pracownicy socjalni przyznali 170 świadczeń w wys. 300 zł na kwotę 51.000 zł. (w roku 2022 1601 świadczeń na kwotę 480.300 zł.) Koszty obsługi tego zadania zostały wycenione przez MUW na 1.020 zł. 30 osób skorzystało z pomocy w formie posiłków dla dzieci, zasiłków stałych i celowych na łączną kwotę 21 816,60 zł. Świadczenia rodzinne osobom o statusie UKR w 2023 r. wypłacono w liczbie 878 świadczeń na łączną kwotę 227.550 zł.
6. W 2023r. nadal funkcjonowała grupa informacyjno-edukacyjna „**Możesz chcieć**”. Spotkania grupowe dedykowane były mieszkankom i mieszkańcom gminy Brwinów borykającym się z problemem przemocy domowej lub zagrożonym jej wystąpieniem w relacjach z najbliższymi. Praca grupy odbyła się

w dwóch edycjach: zimowo-wiosennej i jesienno-zimowej. Natomiast w przerwie wakacyjnej prowadzący grupę byli dostępni w formie dyżurów. Tym samym praca grupy zachowała ciągłość przez cały rok, a osoby potrzebujące wsparcia były zaopiekowane i mogły liczyć na pomoc specjalistów. W spotkaniach grupy w ciągu 2023 roku uczestniczyło 21 kobiet i 1 mężczyzna. Zagadnienia poruszane podczas spotkań dotyczyły zapobiegania przemocy domowej, jej zatrzymania oraz rozpoznawania jej najwcześniejszych symptomów w celu ochrony bezpieczeństwa swojej osoby i najbliższych. Uczestnicy zapoznawali się również z procedurami i dokumentami wykorzystywanymi w pracy służb w trakcie postępowań oraz prawami osób doświadczających przemocy, jak i prawami obywatelskimi w ogóle. Spotkania grupy odbywały się w stałym terminie i miejscu tj. cotygodniowo w czwartki w godzinach 17-20 w GCIM w Brwinowie. Grupa prowadzona była od trzech lat, przez dwóch specjalistów Środowiskowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brwinowie.

7. Rok 2023 był rokiem kontynuacji projektu **„Zrób pierwszy krok”** - projektu socjalnego dla osób z problemem uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin. W tym czasie odbyło się 40 spotkań, w którym wzięło udział 14 osób. Grupa ma charakter otwarty i dlatego serdecznie witani są nowi uczestnicy. Spotkania grupy informacyjno-edukacyjnej odbywają się w godzinach od 9.30 do 11.00, w każdą środę w GCIM. Autorami tego projektu byli pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej – Małgorzata Skwarek, Beata Klimczyk oraz Cezary Bednarczyk. W pracy grupowej autorzy projektu socjalnego starali się, aby uczestnicy grupy uzyskali: wiedzę na temat uzależnień i dostępnych formach pomocy, wzrost samoświadomości, umiejętności radzenia sobie z emocjami, wzrost poczucia własnej sprawczości i wartości. Na prośbę członków grupy zorganizowane zostały warsztaty pomocne w poszukiwaniu pracy (dress code przy poszukiwaniu pracy, nauka pisania CV oraz listu motywacyjnego). Spotkania w grupie przyniosły zmiany w zachowaniu uczestników – m.in. większa dbałość o osobisty wizerunek - grupa stała się dla nich ważnym miejscem, przypomnieli sobie, że można posiedzieć i porozmawiać przy kawie czy herbacie – przychodzenie na spotkania projektowe i tym samym kontakt z innymi uczestnikami – stał się dla nich ważnym dniem, bez którego nie wyobrażają sobie tygodnia.

ZADANIA ŚOPS

Zadania ŚOPS określa statut przyjęty uchwałą nr XXXIX.465.2021 Rady Miejskiej w Brwinowie z dnia 26 sierpnia 2021 r. Do zadań realizowanych przez ŚOPS należy w szczególności:

- 1) ocena oraz analizowanie stanu potrzeb lokalnych w zakresie pomocy społecznej, w tym problemów społecznych, potrzeb socjalnych zarówno jednostkowych, jak i środowiskowych występujących na terenie Gminy Brwinów;
- 2) koordynowanie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 3) przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej;
- 4) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego;
- 5) praca socjalna prowadzona z osobami, rodzinami i społecznością lokalną;
- 6) organizowanie społeczności lokalnej oraz wspieranie lokalnej aktywności i dbałość o rozwój społeczeństwa obywatelskiego w ramach CIM;
- 7) prowadzenie postępowań związanych ze świadczeniami rodzinnymi;
- 8) prowadzenie postępowań w sprawie zasiłków dla opiekunów;
- 9) prowadzenie postępowań z zakresu funduszu alimentacyjnego;
- 10) prowadzenie spraw dotyczących dłużników alimentacyjnych;
- 11) prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego;
- 12) ustalanie prawa do dodatku mieszkaniowego i energetycznego;
- 13) ustalenie prawa do pomocy materialnej dla uczniów;
- 14) ustalanie prawa do świadczeń zdrowotnych;
- 15) ustalanie prawa do jednorazowego świadczenia „Za życiem” oraz realizacja zadań wynikających z ustawy „Za życiem”;
- 16) wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 17) prowadzenie placówki wsparcia dziennego;
- 18) prowadzenie Klubu Senior+;
- 19) realizacja zadań z zakresu aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym organizowanie i rozliczanie prac społecznie użytecznych;
- 20) obsługa zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 21) realizacja zadań wynikających z gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym: prowadzenie i organizowanie systemu wsparcia dla osób

- zagrożonych i dotkniętych przemocą;
- 22) promowanie, rozwój i wdrażanie projektów wolontariackich;
- 23) udzielanie oparcia społecznego wynikającego z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- 24) tworzenie i realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomani;
- 25) realizacja gminnych programów osłonowych z zakresu pomocy społecznej.

Zadania wynikające ze Statutu i przywołanych w nim aktów prawnych ŚOPS realizował w następującej strukturze organizacyjnej:

- 1. Dział Pomocy Środowiskowej** - kierownik działu i pracownicy socjalni, wykonujący zadania z zakresu pomocy społecznej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań tych należy przede wszystkim praca socjalna, kwalifikowanie do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej, udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom w trudnej sytuacji życiowej, poradnictwo, pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin i grup społecznych, współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, opracowywanie i wdrażanie regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia.
- 2. Dział Usług Społecznych** - kierownik działu, pracownicy socjalni, asystenci rodziny i opiekunowie. Do zadań działu należy organizacja i realizacja usług opiekuńczych dla osób samotnych, w ich miejscu zamieszkania, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy w tej formie oraz organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Do usług społecznych zalicza się również asystentura rodzina, organizowanie pomocy dla osób bezdomnych oraz kierowanie do domów pomocy społecznej.
- 3. Dział Świadczeń** – kierownik działu i pracownicy odpowiedzialni za realizację poszczególnych świadczeń finansowych. Dział ten zajmuje się przygotowaniem dokumentacji do realizacji świadczeń z pomocy społecznej,

dotatków mieszkaniowych i innych świadczeń pieniężnych wypłacanych na podstawie wniosku (bez wywiadu), świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, ubezpieczenia zdrowotnego, pomocy materialnej dla uczniów oraz realizuje program osłonowy w zakresie pomocy zmniejszania wydatków mieszkańców z tytułu odbioru odpadów (wnioski, decyzje, listy wypłat, zaświadczenia itp.). W strukturze działu znalazł się również Punkt Informacyjny.

4. **Dział Wspierania Rodziny** - kierownik działu i wychowawcy. Zajmuje się wspieraniem rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzeniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. W ramach działu prowadzona jest placówka wsparcia dziennego (świetlica socjoterapeutyczna) z czterema filiami.
5. **Dział Księgowy** przygotowuje plany finansowe, prowadzi rachunkowość zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami, prowadzi obsługę finansową Ośrodka, sporządza sprawozdania finansowe oraz sprawozdania w odniesieniu do realizacji świadczeń społecznych.
6. **Klub Senior+** oferuje działania z zakresu aktywizacji seniorów, przeciwdziałania osamotnieniu i wykluczeniu osób w wieku 60+.

Działania podejmowane przez ŚOPS wpisują się w cele strategiczne i operacyjne wytyczone w *Strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Brwinów na lata 2021-2026*, przyjętej uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXIV.400.2021. Sprawozdanie z działalności ŚOPS składa się z trzech części:

- Część I wypełnia zapis art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Część II jest sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu *Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2021-2023* (zgodnie z art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej);
- Część III zawiera raport z wykonania *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Brwinów na lata 2022-2023*. Raport sporządzany jest zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, który wszedł w życie 1.01.2022 r.

CZĘŚĆ I:

Opis działań w odniesieniu do celów strategicznych i operacyjnych:

Misją określoną w *Strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Brwinów na lata 2021-2026* jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, stworzenie systemu usług społecznych, dopasowanych do potrzeb różnych grup mieszkańców, skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, a także zwiększenie poziomu integracji, aktywności i partycypacji społecznej.

Główne obszary i cele strategiczne niniejszej Strategii zostały skonstruowane wokół trzech następujących zagadnień (obszarów):

1. Aktywność i partycypacja społeczna, integracja i spójność społeczna.
2. Dostarczanie wysokiej jakości usług społecznych dla mieszkańców, w tym skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych.
3. Wzmocnienie lokalnej sieci współpracy i systemu polityki społecznej.

OBSZAR 1: AKTYWNOŚĆ I PARTYCYPACJA SPOŁECZNA I SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA

W obszarze 1 celem strategicznym jest zwiększenie poziomu aktywności i uczestnictwa mieszkańców w życiu lokalnej wspólnoty wraz ze wzmocnieniem stopnia integracji społecznej. Cel ten ma być realizowany przez następujące cele operacyjne:

- 1) Zwiększenie poziomu partycypacji społecznej gminy.
- 2) Zwiększenie poziomu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi (NGO) poprzez finansowe i niefinansowe instrumenty współpracy.
- 3) Tworzenie sektora ekonomii społecznej w gminie i wzmocnienie odpowiedzialności społecznej biznesu (w kontekście wspierania społeczności lokalnej).
- 4) Zwiększenie poziomu integracji i spójności społecznej.

Działania wyszczególnione w obszarze 1 Strategii powinny być realizowane przez wszystkie podmioty działające na terenie naszej gminy - UG Brwinów, instytucje kultury, przedsiębiorców, inne lokalne instytucje i organizacje. ŚOPS z elementów aktywizujących lokalną społeczność współpracował z wolontariuszami oraz wspierał działalność lokalnych stowarzyszeń.

Wolontariat jest bezpłatnym, świadomym i dobrowolnym działaniem na rzecz innych. Wolontariusze pomagają osobom starszym, niepełnosprawnym oraz dzieciom – niosąc pomoc w załatwianiu drobnych spraw i czynności domowych, wspólnie spędzają czas wolny, pomagają w nauce, a także w rozwiązywaniu codziennych problemów. W 2023r. z ŚOPS współpracowało 15 wolontariuszy. Wszystkie osoby to młodzież szkolna i świadcząca wolontariat na świetlicach socjoterapeutycznych.

ŚOPS wspierał działalność Brwinowskiego Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Szansa” poprzez pokrywanie kosztu wynajmu sali spotkań w kwocie 24.000 rocznie oraz kosztu zatrudnienia terapeuty. BSRA „Szansa” otrzymało również wsparcie gminy Brwinów w ramach procedury konkursowej w wys. 20.000 zł.

ŚOPS użycza również swojego lokalu Wspólnotom AA oraz grupie samopomocowej „Splot towarzyski”. W ramach wspierania lokalnych inicjatyw i integracji społecznej od 1 grudnia 2021 r. działa Gminne Centrum Integracji Mieszkańców (GCIM), które stało się miejscem spotkań grup organizujących zajęcia stałe. W przestrzeni GCIM odbywały się spotkania o różnym charakterze, od spotkań rekreacyjno-rozrywkowych, po spotkania robocze wolontariuszy organizacji pozarządowych czy działalność grup wsparcia.

GCIM udostępniane było stowarzyszeniom i grupom bez ponoszenia przez nich kosztów za wynajem i eksploatację. Z przestrzeni GCIM korzystali: pasjonaci gier planszowych, grupa graczy w szachy, wolontariusze Stowarzyszenia Ponad Miedzą, wolontariusze brwinowskiej Jadłodzielni i pracownicy ŚOPS.

OBSZAR 2: DOSTARCZANIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH DLA RÓŻNYCH GRUP MIESZKAŃCÓW, W TYM ZNIWELOWANIE NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH

W obszar 2 *Strategii* wpisuje się zasadniczo cała działalność ŚOPS. Misją Ośrodka – zapisaną w § 7 *Statutu* - jest systemowe podejście do rozwiązywania problemów społecznych i dążenie do zapewnienia wysokiej jakości usług służących przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz poprawie jakości życia mieszkańców gminy.

Cel strategiczny dla tego obszaru to poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie sprawnego systemu lokalnych usług społecznych, w tym jako narzędzia rozwiązywania problemów społecznych. Cel ten ma być osiągnięty za pomocą realizacji następujących celów operacyjnych:

- 1) Zapewnienie wysokiej jakości oferty w obszarach ochrony zdrowia, edukacji, kultury, sportu dla różnych grup mieszkańców, w tym m.in: dzieci, młodzieży, rodzin z dziećmi.
- 2) Stworzenie kompleksowej oferty usług dla seniorów.
- 3) Stworzenie kompleksowej oferty usług dla osób z niepełnosprawnościami.
- 4) Skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych.

W literaturze fachowej nie ma jednoznacznej i powszechnie utrwalonej definicji usług społecznych. Jednakże we wszystkich definicjach jest podkreślany niematerialny charakter usług (nie wiążą się one z przekazywaniem dóbr, czy też prawa własności do nich) oraz fakt, że bezpośrednio lub pośrednio zaspokajają potrzeby ludzi, a także nie służą do wytwarzania konkretnych produktów. R. Szarfenberg wyróżnił szerokie i wąskie ujęcie usług społecznych Szeroka definicja wskazuje, że są to „wszystkie działania i administracje, które zajmują się społecznymi potrzebami obywateli, czyli transfery pieniężne, usługi opieki zdrowotnej, edukacja, osobiste usługi społeczne, usługi opiekuńcze, usługi mieszkaniowe, usługi zatrudnieniowe i wyspecjalizowane usługi dla różnych grup docelowych (dzieci, nadużywający substancji psychoaktywnych, ludzie z problemami psychospołecznymi etc.)”. Takie szerokie podejście wprowadza jednak konieczność traktowania usług społecznych jako synonimu szczegółowych polityk społecznych. Z kolei wąska definicja sprowadza się do traktowania usług jako „świadczenia w naturze w przeciwieństwie do świadczeń pieniężnych i zasadniczo odnosi się do opieki nad dziećmi, osobami starszymi i niepełnosprawnymi oraz do wyspecjalizowanych usług związanych z profesją pracy socjalnej”¹. Politycy społeczni są zgodni, co do tego, że społeczeństwo XXI wieku będzie oczekiwało sprawnych i profesjonalnych usług społecznych.

Przewidując ten trend, ŚOPS od wielu lat przekierowuje swoją działalność na wszystkich mieszkańców gminy Brwinów, nie zawężając jej wyłącznie do beneficjentów pomocy społecznej. Celem jest stworzenie takiej oferty usług, aby każdy mieszkaniec znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej (niekoniecznie spowodowanej złą sytuacją materialną) znalazł w ŚOPS pomoc i wsparcie. Stąd dbałość o wysoki poziom usług opiekuńczych, stałe rozwijanie pomocy specjalistycznej i poradnictwa oraz działalności skierowanej do rodzin (świetlice specjalistyczne, warsztaty, szkolenia, grupy edukacyjne).

¹ Mirosław Grewiński *Ekonomia Społeczna* 3/2013

Usługi społeczne

Usługi opiekuńcze - świadczone przez opiekunki domowe zatrudniane przez ŚOPS na umowę o pracę i umowę zlecenie. Pod opieką Ośrodka w 2023 r. znajdowało się 126 osób (w 2022 -120 osób, w 2021 – 119 osób, w 2020 – 114). Roczny koszt usług wyniósł 1.280.333,26 zł. (w 2022 r. - 1.106.517 zł., w 2021 r. - 1.018.294 zł., w 2020 r. - 978.979 zł.). Wpływ z odpłatności za usługi ponoszone przez osoby korzystające wyniósł 251.491,74 zł., (w 2022 r. - 238.107 zł., w 2021 r – 205.420 zł., w 2020 r - 198.097 zł.). Wobec powyższego rzeczywisty koszt poniesiony przez gminę stanowi kwota 1 028 841,52 zł., (w 2022 r. – kwota 868.410 zł., w 2021 r – 812.874 zł., w 2020 r. - 780.882 zł.). Z usług opiekuńczych korzystają osoby samotne, chore i niepełne. Opiekunki świadczą pomoc w następującym zakresie: przygotowywanie posiłków, karmienie chorych, zakupy, pranie, sprząkanie, załatwianie spraw urzędowych, mycie chorych, zmiana bielizny osobistej i pościelowej, pomoc w załatwianiu czynności fizjologicznych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – są zadaniem obowiązkowym, zleconym gminie przez MUW. Celem usług jest usprawnienie osoby chorej tak, aby samodzielnie mogła funkcjonować w społeczeństwie. Realizacja usług polega na zorganizowaniu pracy z odpowiednim do schorzenia specjalistą (pielęgniarka psychiatryczna, pedagog specjalny, psycholog, terapeuta zajęciowy), na podstawie indywidualnego programu terapeutycznego. W roku 2023 Ośrodek objął usługami 2 dzieci z autyzmem. Koszt usług wyniósł 16.660 zł.

Program Opieka 75+ - to program rządowy mający na celu poprawę dostępności do usług opiekuńczych. Odbiorcami programu mogły być tylko osoby po 75 rż. Gmina Brwinów podjęła się realizacji usług dla tej grupy osób w każdej formie: gospodarczej, pielęgnacyjnej i specjalistycznej (rehabilitacja). Z pomocy skorzystało 26 osób, liczba godzin – 4814, a koszt Programu wyniósł 163.356,06 zł, dofinansowanie MUW to 96.247,00 zł.

Pomoc osobom bezdomnym - w ramach wsparcia osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością gmina Brwinów ma podpisaną umowę zlecenia realizacji zadania publicznego ze Stowarzyszeniem MONAR Centrum Pomocy Bliźniemu

w Oryszewie, którego oferta została wybrana w trybie przetargu. MONAR w Oryszewie prowadzi schronisko dla osób bezdomnych, jak również dla osób bezdomnych, wymagających usług opiekuńczych. W ramach realizacji tego zadania ŚOPS współpracuje również ze Wspólnotą „Chleb życia”, prowadzącą Dom dla Matek z Dziećmi w Brwinowie, Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu „Mar-Kot”, prowadzącym schronisko dla bezdomnych w Ożarowie Mazowieckim, stowarzyszeniem Ponad Miedzą oraz innymi organizacjami pozarządowymi. Problem bezdomności w gminie Brwinów nie dotyczy wielu osób. W roku 2023, podobnie jak w 2022, ŚOPS udzielał wsparcia w formie pokrywania kosztów pobytu w schroniskach 17 osobom (w 2021 – 14 osobom, w 2020 – 11). Koszty te wyniosły 196.357 zł. (w 2022 r.-167.140 zł., w 2021 – 140.133 zł., w 2020 - 131.643 zł.). 7 bezdomnych przebywało w schroniskach z usługami opiekuńczymi ze względu na zły stan zdrowia. Natomiast od drugiej połowy roku 2023 jest zauważalna większa liczba osób przebywających w pustostanach. Osoby te sporadycznie zwracają się o pomoc materialną (jeśli nie pochodzą z naszej gminy, pomoc ta podlega refundacji z gminy ostatniego zameldowania), korzystają z pralki i prysznicza w ŚOPS, jak również są stałymi klientami brwinowskiej jadłodzielni. Zgłaszają się również na obiady wydawane co niedzielę przez stowarzyszenie Ponad Miedzą w GCIM.

Kierowanie do domów pomocy społecznej - osobom starszym, których ze względu na stan zdrowia nie da się utrzymać w środowisku, ŚOPS dofinansowuje pobyt w całodobowych domach pomocy społecznej (DPS). Jest to obowiązkowe zadanie własne gminy, pokrywane całkowicie z jej budżetu. Cena miesięcznego pobytu w DPS to kwota od 4803 do 8000 zł. Wydatki gminy z tytułu odpłatności za pobyt w DPS:

rok	ilość osób	koszt
2014	14	333.645
2015	16	348.818
2016	19	399.194
2017	21	539.512
2018	20	603.627
2019	23	590.652
2020	19	608.097
2021	18	664.263
2022	19	735.442
2023	22	930.712

Asystentura rodzinna - pomoc rodzinie w formie pracy asystenta rodziny jest realizowana na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jako obowiązkowe zadanie własne gminy. Asystentura rodzinna, działalność specjalistycznej placówki wsparcia dziennego oraz inna oferta pomocowa skierowana bezpośrednio do dzieci i młodzieży są opisane w części II sprawozdania.

Praca socjalna - *działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi* – tak definiuje pracę socjalną ustawa o pomocy społecznej. Jest to najważniejsza część działalności ŚOPS, realizowana przez pracowników socjalnych, mających odpowiednie przygotowanie zawodowe i doświadczenie w pracy z osobami w trudnej sytuacji życiowej. Wkład pracy pracownika będzie różnił się w zależności od problemów występujących w poszczególnych sytuacjach. Czasami wystarczają działania wyłącznie ratownicze bądź opiekuńcze, ale niejednokrotnie trzeba włączyć działania pomocowe lub kompensacyjne. Pracownicy socjalni w roku 2023 zrealizowali 2244 spraw i interwencji (2580 w 2022 r., 2416 w 2021 r, 2170 w 2020 r.).

Klub Senior+ - Zadaniem Klubu Senior+ jest promowanie aktywnego stylu życia oraz przeciwdziałanie osamotnieniu i wykluczeniu społecznemu osób w wieku 60+. Klub Seniora działa w strukturze organizacyjnej ŚOPS. Siedziba Klubu mieści się w budynku OSP w Żółwinie. Klub jest prowadzony przez kierownika oraz koordynatorkę. Klub posiada 20 miejsc, jest otwarty 5 dni w tygodniu: poniedziałki, wtorki i czwartki w godz. 9:30-12:30, w środy i piątki od 9:00-10:00 – odbywają się wtedy zajęcia gimnastyczno-rehabilitacyjne. Oferta Klubu jest różnorodna i odpowiadająca na potrzeby zgłaszane przez seniorów. Przykładowe zajęcia: muzyka i śpiew, taniec w kręgu i tańce liniowe, siłownia umysłu, gimnastyka, warsztaty plastyczne, minigolf, poranki prasowe, jednodniowe wycieczki, wyjazdy na basen, wyjścia kulturalne, spotkania ze specjalistami itp. Seniorzy w 2023r. wystąpili z okazji dożynek gminnych oraz w DPS w Brwinowie z repertuarem pieśni biesiadnych, a także z koncertem kolędowym podczas wigilii sołeckiej w Żółwinie. Wszystkie zajęcia w 2023 roku realizowane były w trybie stacjonarnym. W roku 2023 deklaracje uczestnictwa złożyło 38 seniorów. Koszt funkcjonowania Klubu Seniora w 2023 roku to 142.969,64 zł.. Kwota ta pochodziła całkowicie ze środków własnych gminy.

Pomoc specjalistyczna - z osobami wymagającymi wsparcia pracowało 3 psychologów: 1 dla osób dorosłych i starszej młodzieży i 2 psychologów dziecięcych. W ramach pomocy osobom uzależnionym z ŚOPS współpracowało 3 terapeutów. Terapię rodzin prowadziło 2 psychoterapeutów rodzinnych. Prawnik udzielał konsultacji z zakresu prawa rodzinnego, pracy i sprawach dot. przemocy w rodzinie.

Pomoc finansowa

Kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania świadczeń finansowych z pomocy społecznej w 2023 r. pozostało bez zmian i nadal wynosiło 600 zł na osobę w rodzinie i 776 zł na osobę samotnie gospodarującą. W roku 2023 z finansowych świadczeń pomocy społecznej będących zadaniami własnymi gminy skorzystało 455 osób i rodzin (477 osób w 2022 r., 490 w 2021r, 548 w 2020 r.).

Zasiłki stałe wypłacane były 99 osobom (w 2022 r. - 106 osobom, w 2021 r – 111 osobom, w 2020 r – 114) w łącznej kwocie 592.928 zł. (w 2022 r. - 624.549 zł., w 2021 r. - 595.039 zł., w 2020 r. – 644.056 zł.), rozłożonej na 1039 świadczeń. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 570,67 zł. (w 2022 r. - 586,98 zł., w 2021 r - 530,34 zł., w 2020 r. – 525,76 zł.). Maksymalna kwota zasiłku stałego to 719 zł. Zasiłek stały przysługuje osobom niepełnosprawnym lub w wieku poprodukcyjnym, nie posiadającym prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Zasiłki okresowe - przyznawane ze względu na trudną sytuację życiową spowodowaną bezrobociem, chorobą lub niepełnosprawnością. Zasiłki okresowe otrzymały 34 rodziny na łączną kwotę 57.604 zł (w 2022 r. 38 rodzin na łączną kwotę 87.340 zł., w 2021 r 39 rodzin na kwotę 70.459 zł, w 2020 r. 33 rodziny na kwotę 71.246 zł.). Zasiłki okresowe przyznawane są również w okresie oczekiwania na ustalenie uprawnień do zasiłku stałego.

Zasiłki celowe - przyznawane na zaspokojenie istotnych potrzeb życiowych osób i rodzin, takich jak: żywność, opał, wydatki mieszkaniowe, leki. Część zasiłków celowych przyznawana jest w formie niepieniężnej (przelewy, talony), aby zabezpieczyć prawidłowe wykorzystanie świadczenia. Z zasiłków celowych skorzystało 230 osób i rodzin otrzymując w sumie 695.200 zł. (w 2022 r. 233 osób i rodzin otrzymując 607.487 zł., w 2021 r - 258 osób i rodzin na kwotę 571.835 zł, w 2020 r - 305 osób i rodzin na kwotę 335.657 zł.). Średnia wartość rocznej pomocy

celowej wyniosła 3.023 zł. (w 2022 r. - 2607 zł., w 2021 r – 2216 zł., w 2020 r. - 1.100 zł.).

Zasiłki celowe z tytułu zdarzenia losowego – w roku 2023 r. nie wypłacano tej formy pomocy.

Zasiłki celowe z tytułu klęski żywiołowej – nie wystąpiła potrzeba realizowania tej formy pomocy.

Zasiłki celowe dla cudzoziemców, którzy uzyskali zgodę na pobyt w RP ze względów humanitarnych – zadanie zlecone i finansowane przez MUW. Z tej formy pomocy korzystały 2 rodziny, otrzymując łącznie 22.500 zł.

Dodatki mieszkaniowe – to forma pomocy mająca na celu minimalizację kosztów utrzymania lokalu, a przez to zapobieżenie ewentualnej eksmisji. Ośrodek wypłacił 118 771,60 zł dla 57 rodzin (w 2022 r. 136.066,81 zł. dla 57 rodzin, w 2021 r – 95.042 zł. dla 57 rodzin, w 2020 r - 66.166 zł dla 49 rodzin). Kwota ta pochodzi całkowicie z budżetu gminy.

Stypendia socjalne – stypendia szkolne w roku szkolnym 2023/2024 (wnioski złożone do 15 września 2023r.) zostały przyznane dla 7 dzieci – łącznie na kwotę 5156 zł (okres od września do grudnia 2023r.). Natomiast zasiłki szkolne nie były w ogóle wypłacane w 2023r., ponieważ nie został złożony żaden wniosek o zasiłek szkolny w 2023r.

ŚOPS na rok szkolny 2022/2023 przyznał stypendia szkolne na okres od 01.09.2022r. do 31.03.2023r. dla 7 dzieci (dotyczy wniosków o stypendia szkolne złożonych do 15 września 2022r.). W związku z powyższym za okres od 01.01.2023r. do 31.03.2023r. były wypłacone stypendia szkolne – łącznie na kwotę – 3840zł.

Łączna kwota wydatków na stypendia szkolne w 2023r wyniosła 8760,48 zł. Ilość wniosków o stypendia jest niewielka, zapewne z uwagi na niskie kryteria dochodowe. W roku 2016 z tej formy pomocy korzystało 46 dzieci, w roku 2017 - 29 dzieci, w 2018 – 22 dzieci, w 2019 – 14 dzieci, w 2020 – 5 dzieci, w 2021 – 4 dzieci, w 2022 i w 2023 po 7 dzieci.

Świadczenia rodzinne - jest to zadanie obowiązkowe, zlecone gminie, finansowane w całości przez MUW. Świadczenia rodzinne są podstawowym wsparciem rodzin o najniższych dochodach. Podzielić je można na następujące formy pomocy: zasiłek

rodzinny z dodatkami, świadczenie rodzicielskie, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „becikowe”. Świadczenia rodzinne otrzymało w 2023 r. 637 rodzin na łączną kwotę 5.501.889,33 zł. (w 2022 r. – 687 rodzin na kwotę 5.057.692,70 zł., w 2021 - 781 rodzin na kwotę 5.029.451,22 zł, w 2020 r - 896 rodzin na kwotę 4.903.181,55 zł, w 2019 r – 1.045 rodzin na kwotę 4.917.250 zł, w 2018 – 1.298 rodzin na kwotę 4.683.275 zł).

Fundusz alimentacyjny - przepisy nakładają obowiązki na organy gminne w zakresie ścisłej współpracy z komornikami w celu lepszej egzekucji długów alimentacyjnych, a także rozeznawania sytuacji dłużników pod kątem możliwości spłaty zobowiązań. Przygotowywane są również wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy o aktywizację dłużników, zawiadomienia do Prokuratury w przypadku uchylania się dłużników od obowiązku alimentacyjnego równoległe z wnioskami do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy. W 2023 r. z funduszu alimentacyjnego wypłacono 653 świadczeń (w 2022 r. – 871 świadczeń, w 2021 r. - 1.039 świadczeń, w 2020 r. - 1.058 świadczeń) na łączną kwotę 291.165,58 zł. (w 2022 r. - 383.341,58 zł., w 2021 r. - 448.107,08 zł, w 2020 r. - 472.831,78 zł.) dla 111 osób uprawnionych (w 2022 r. – 80 osób, w 2021 r. dla 101 osób, w 2020 r. dla 115 osób).

Realizacja programów z obszaru rozwiązywania problemów społecznych

Program „Posiłek w szkole i w domu” - Pomoc na zakup posiłku i żywności w roku 2023 wyniosła łącznie 514.752,50 zł. (w 2022 r. - 399.820,80 zł., w 2021 r - 367.960,86 zł., w 2020 r - 368.364 zł.). W ramach realizacji rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” wydatkowano łącznie 425.558 zł. (w 2022 r. - 308.406 zł., w 2021 r - 293.562 zł., w 2020 r - 289.657 zł.). Dotacja MUW wyniosła 276.627 zł. (w roku 2022 - 190.248 zł., w roku 2021 - 179.312 zł., w 2020 - 180.507 zł.). Program dożywiania jest przez ŚOPS traktowany priorytetowo, ma stałe dofinansowanie ze środków własnych i nie było sytuacji odmowy pomocy na dożywianie z braku środków. Kryterium rządowe zostało podwyższone w 2023 r. do 200% kryterium ustawowego. Ponadto gmina Brwinów uchwałą RM w Brwinowie z dnia 26.01.2023 Nr LXI.694.2023 umożliwiła przyznawanie nieodpłatnych posiłków dla dzieci i osób starszych przy dochodzie do 250% kryterium ustawowego.

Pomoc na dożywianie przyznawana była w następujących formach:

- dożywianie dzieci - w 2023 r. na koszt gminy opłacane były posiłki w szkołach i przedszkolach dla 83 dzieci (w 2022 r. dla 108 dzieci, w 2021 r. dla 89 dzieci, w 2020 r. dla 107 dzieci) na łączną kwotę 72.503 zł. (w roku 2022 – 67.633 zł. w roku 2021 - 61.469 zł, w 2020 - 101.303 zł.)
- zapewnienie posiłku osobom starszym i chorym - posiłki dla osób najuboższych, starszych i chorych od 2020 r. dostarczane są do ich domów przez firmę zewnętrzną, wybraną w przetargu. Posiłki są przywożone w jednorazowych naczyniach i zawierają dwa dania. Ogółem w 2023 roku Ośrodek żywił 42 osoby (20 z Programu), ponosząc koszt 117.686 zł., z czego dowóz wyniósł 8.114 zł (w 2022 i 2021 r – po 45 osób, w 2020 r. – 40 osób).
- świadczenia pieniężne na zakup żywności i świadczenia w naturze (tzw. talony do sklepu spożywczego). Świadczenia te wyniosły łącznie 316.450 zł (w roku 2022 - 226.910 zł., w roku 2021 - 213.321 zł., w 2020 - 232.043 zł.) i otrzymało je 154 osób i rodzin (w roku 2022 – 153, w roku 2021 – 175, w 2020 – 206).

Gminny program osłonowy w zakresie transportu osób niepełnosprawnych ze spektrum autyzmu na zajęcia integracyjne i terapeutyczne na rok 2023 - jest indywidualnym i unikalnym programem pomocowym. Luka systemowa w postaci braku placówek dziennych dostosowanych do specyficznych potrzeb osób z autyzmem spowodowała konieczność szukania innych rozwiązań. Dzięki zaangażowaniu rodziców i fundacji Toto Animo udało się uruchomić specjalistyczne warsztaty, jednakże bez dowozu. Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 26 października 2022 r. Nr LVI.653.2022 wprowadzono możliwość organizacji i finansowania takiego transportu. Uchwała jest kontynuacją Programu rozpoczętego w 2018 r. W roku 2023 z Programu korzystały 2 osoby, a koszt jego realizacji wyniósł 60.000 zł.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2023 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (obecnie przemocy domowej) jest prowadzone na kilku płaszczyznach. Powołany zarządzeniem Burmistrza Zespół Interdyscyplinarny monitoruje działania podejmowane przez poszczególne podmioty, powołuje grupy diagnostyczno pomocowe, prowadzące procedurę Niebieskiej Karty. W 2023 r. do Zespołu wpłynęło 35 Niebieskich Kart, wobec wszystkich została wdrożona procedura i powołane grupy diagnostyczno pomocowe. Grupy spotkały się 123 razy. Jednocześnie prowadzono

17 NK z poprzednich lat. Zakończono 25 procedur, w tym 10 ze względu na zrealizowanie planu pomocy i ustanie przemocy, a 15 ze względu na brak zasadności prowadzonych działań. Z ofiarami przemocy pracował psycholog w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego. Ze spotkań terapeutycznych i konsultacji oraz porad psychologicznych skorzystały 72 osoby. Z działań profilaktycznych dot. zapobieganiu zjawisku przemocy w formie warsztatów skorzystało 32 osoby. Osoby pracujące w obszarze przemocy korzystały ze szkoleń dot. przemocy w rodzinie. Wzięło w nich udział 25 osób. Koszt realizacji zadań w ramach programu przeciwdziałania przemocy to 33.000 zł. (rozdział 85205).

Program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków mieszkańców gminy z tytułu odbioru segregowanych odpadów komunalnych. W 2023 roku wydatkowano na program kwotę 5.670 zł, z pomocy skorzystało 10 gospodarstw domowych (w roku 2022 – 13 gospodarstw, 7.011 zł.; w roku 2021 – 18 gospodarstw, 9.399 zł; w roku 2020 – 22 gospodarstwa, 11.226 zł.).

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Brwinów na lata 2022-2023 - ŚOPS jest realizatorem tego programu. Działania podejmowane w ramach GPPiRPA oraz PN są opisane w części III.

Prace społecznie użyteczne. ŚOPS prowadzi aktywizację osób bezrobotnych (zwłaszcza długotrwale) poprzez organizację prac społecznie użytecznych. W roku 2023 prace społecznie użyteczne świadczyły 3 osoby bezrobotne, która przepracowały 437 godzin, otrzymując łącznie 4656,90 zł z czego, gmina Brwinów pokryła jedynie 1993,56 zł.

OBSZAR 3: WZMOCNIENIE LOKALNEJ SIECI WSPÓŁPRACY I SYSTEMU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Celem strategicznym w tym obszarze jest zapewnienie sprawnego systemu polityki i pomocy społecznej w gminie, co ma być osiągnięte poprzez zrealizowanie następujących celów operacyjnych:

- 1) Rozbudowa bazy lokalowej na potrzeby realizacji działań społecznych (dla instytucji publicznych i organizacji pozarządowych).

- 2) Wsparcie lokalnych profesjonalistów w obszarze polityki społecznej i wzmocnienie potencjału i zasobów miejscowych instytucji i organizacji, działających w obszarze polityki i pomocy społecznej.
- 3) Budowanie koalicji różnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych (lokalnej i ponadlokalnej, np. w ramach współpracy partnerskiej z sąsiednimi JST jako „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów”, powiatowej, regionalnej)

Profesjonalna kadra jest fundamentem pracy z osobami zgłaszającymi się o pomoc. Pracownicy socjalni mają przeważnie wyższe wykształcenie (11 osób na 12), ze względu na ukończoną specjalizację lub staż pracy są specjalistami pracy socjalnej (8 osób). Ze względu na specyfikę pracy muszą w ciągły sposób podnosić kwalifikacje zawodowe. Ta grupa zawodowa narażona jest na ogromne obciążenie pracą, stres, ciągłą krytykę medialną, a jednocześnie da niej kierowane są wysokie oczekiwania społeczne przy nieadekwatnych do nakładu sił i obowiązków wynagrodzeniach. Należy podjąć działania przeciwdziałające takim zdarzeniom poprawiając warunki pracy i płacy. Źle wpływa na funkcjonowanie i relacje w zespole rozlokowanie w dwóch obiektach – przy Kościuszki 4a i 1e. Oba budynki nie są również dostępne dla osób niepełnosprawnych. Zespół nie traci nadziei, że może w perspektywie kilkuletniej pojawi się możliwość zaprojektowania budynku wyłącznie na potrzeby ŚOPS, przyjaznego dla klientów i pracowników, aby w jak najpełniejszy sposób, profesjonalnie realizować usługi społeczne dla naszych mieszkańców, może w formule centrum usług społecznych.

O działaniach podejmowanych przez ŚOPS – ofercie pomocy, warsztatach i szkoleniach on-line i innych wydarzeniach można przeczytać na profilu ŚOPS na Facebooku <https://www.facebook.com/sops.brwinow/> oraz na stronie ŚOPS www.sops.brwinow.pl.

Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej w liczbach

W roku 2023 Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej przyjął następujące ilości zgłoszeń i wniosków, w porównaniu z ubiegłymi latami:

Rok	Pomoc społeczna	Świadczenia rodzinne	Fundusz Alimentacyjny	Becikowe
2016	2807	1037	109	190
2017	2803	1029	146	167
2018	2899	923	157	175
2019	2634	890	122	144
2020	2170	759	91	120
2021	2416	556	98	96
2022	2580 + 954 UKR	575 w tym 93 UKR	69	91 w tym 3 UKR
2023	2244 + 123 UKR	452 w tym 86 UKR	51	71 w tym 8 UKR

Wnioski złożone w ramach pomocy społecznej dotyczą najtrudniejszych sytuacji życiowych i wymagają wejścia pracownika socjalnego w środowisko celem przeprowadzenia wywiadu i opracowania planu pracy z rodziną. Sprawy są prowadzone indywidualnie, dlatego też są czasochłonne i wymagają zaangażowania większej ilości osób. W ŚOPS pracuje 12 pracowników socjalnych, świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, dodatki mieszkaniowe i inne dodatki obsługuje 5 osób.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

Zgłoszone potrzeby na rok 2023 były zrealizowane w następujący sposób:

Utrzymanie i rozwój działalności Klubu Senior+ (a w przyszłości Dziennego Domu Senior+), jako miejsca przeciwdziałającego izolacji i osamotnieniu osób w wieku poprodukcyjnym oraz ich wsparcia, rehabilitacji i opieki.	Działalność została utrzymana, mimo braku dofinansowania ze strony MUW
Rozwój placówek wsparcia dziennego, zwłaszcza w zakresie bazy lokalowej (dbałość o dobre warunki funkcjonowania istniejących świetlic) oraz utrzymanie ciągłości specjalistycznej oferty wsparcia dzieci i młodzieży (pomoc psychologiczna i terapeutyczna)	Po problemach z funkcjonowaniem świetlic związanych z brakami kadrowymi, wszystkie świetlice funkcjonują

Poprawa i modernizacja warunków lokalowych ŚOPS z uwagi na niedostępność siedziby dla osób niepełnosprawnych oraz na konieczność zapewnienia bezpiecznych warunków pracy. Pracownicy ŚOPS (z wyłączeniem świetlic) powinni pracować w jednym budynku	Warunki lokalowe ŚOPS pozostały niezmiennie. Utworzenie Punktu Informacyjnego znacznie usprawniło proces pracy
Wymiana samochodu służbowego ŚOPS z 2006 r. na nowszy.	W budżecie na rok 2024 zaplanowano na ten cel kwotę 80.000 zł.
Konieczność inwestowania w kadrę ŚOPS – poprawa warunków płacowych (płace nie nadążają za inflacją), lokalowych, zmniejszenie obciążenia pracą, dostęp do szkoleń i superwizji.	Podwyżka wynagrodzeń od 1 lipca 2023 r.
Gminny magazyn odzieżowy lub sklep społeczny	Nie zrealizowano – zadanie może być przekazane organizacji pozarządowej
Punkt wydawania żywności oraz bar/stołówka miejska	Nie zrealizowano – zadanie może być przekazane organizacji pozarządowej
Mieszkanie chronione	Brak możliwości realizacji z uwagi na ograniczony zasób lokalowy gminy

Potrzeby na rok 2024 i kolejne lata:

1. Utrzymanie i rozwój działalności Klubu Senior+ (a w przyszłości Dziennego Domu Senior+), jako miejsca przeciwdziałającego izolacji i osamotnieniu osób w wieku poprodukcyjnym oraz ich wsparcia, rehabilitacji i opieki.
2. Rozwój placówek wsparcia dziennego, zwłaszcza w zakresie bazy lokalowej (dbałość o dobre warunki funkcjonowania istniejących świetlic) oraz utrzymanie ciągłości specjalistycznej oferty wsparcia dzieci i młodzieży (pomoc psychologiczna i terapeutyczna).
3. Poprawa i modernizacja warunków lokalowych ŚOPS z uwagi na niedostępność siedziby dla osób niepełnosprawnych oraz na konieczność zapewnienia bezpiecznych warunków pracy. Pracownicy ŚOPS (z wyłączeniem świetlic) powinni pracować w jednym budynku.
4. Konieczność inwestowania w kadrę ŚOPS – poprawa warunków płacowych, lokalowych, zmniejszenie obciążenia pracą, dostęp do szkoleń i superwizji.
5. Gminny magazyn odzieżowy lub sklep społeczny.
6. Punkt wydawania żywności lub bar/stołówka miejska.
7. Mieszkanie treningowe lub wspomagane (art.17 ust 1 pkt 12 uops).

Część II:

Realizacja Programu Wspierania Rodziny Gminy Brwinów na lata 2021– 2023

Celem głównym Programu Wspierania Rodziny Gminy Brwinów na lata 2021-2023 było stworzenie zintegrowanego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W ramach realizacji Programu w 2023r. realizowano następujące cele:

- I. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowo-materialnych rodziny;
- II. Zapewnienie pomocy specjalistycznej oraz oferty usług społecznych w obszarze wsparcia rodziny;
- III. Upowszechnianie wiedzy i profilaktyka w obszarze wsparcia rodziny;
- IV. Wzmocnienie lokalnego systemu wsparcia rodziny.

I. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowo-materialnych rodziny

Informacje zawarte i opisane zostały w części I.

II. Zapewnienie pomocy specjalistycznej oraz oferty usług społecznych w obszarze wsparcia rodziny.

W roku 2023 zapewniano dostęp do poradnictwa specjalistycznego: konsultacji, warsztatów, treningów umiejętności wychowawczych i terapii rodzinnej. ŚOPS oferował pomoc psychologiczną i prawną. Osoby i rodziny będące w trudnej sytuacji życiowej, w sprawach dotyczących problemów rodzinnych (przemoc w rodzinie, rozwód, prawa rodzicielskie itp.), alimentacyjnych lub w przypadkach naruszenia prawa pracy korzystały z konsultacji prawnych. Oferta pomocowa ŚOPS wyglądała następująco:

PUNKT INFORMACYJNO – KONSULTACYJNY ds. UZALEŻNIEŃ

Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	PONIEDZIAŁEK	Hanna Ostrowska-Biskot		
		16.00-18.00	Konsultacje indywidualne	
		18.00-20.00	Grupa motywująca do zmiany dla osób uzależnionych od alkoholu	
	PIĄTEK	Hanna Ostrowska-Biskot		
16.00-18.00		Konsultacje indywidualne		
	18.00-20.00	Grupa dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych		

GRUPY I KONSULTACJE DLA OSÓB WSPÓLUZALEŻNIONYCH

BSRA SZANSA Brwinów, ul. Biskupicka 2	CZWARTEK	Halina Stańczyk	
		16.00-18.00	Konsultacje indywidualne
		18.00-20.00	Grupa dla osób współuzależnionych
Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	ŚRODA	Lilianna Bielecka	
		18.00-20.00	Grupa dla osób współuzależnionych
		20.00-21.00	Konsultacje indywidualne

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	ŚRODA	16.30-18.00	Prowadzenie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii
--	-------	-------------	--

PUNKT INFORMACYJNO – KONSULTACYJNY ds. PRZEMOCY W RODZINIE**Prowadzący: Krzysztof Rusiniak**

Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej Brwinów, ul. Kościuszki 4a Tel. 22 739 51 07	PONIEDZIAŁEK	16.00-20.00	Zapewnienie osobie doznającej przemocy wsparcia emocjonalnego Inicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej Konsultacje dla osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc
	CZWARTEK	12.00-17.00	

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej Brwinów, ul. Kościuszki 4a tel. 22 729 54 44 bezprzemocy@brwinow.pl	Więcej informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy na terenie gminy Brwinów można odnaleźć na stronie: http://bezprzemocy.brwinow.pl/	Podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska karta”, mających na celu powstrzymanie przemocy
---	--	--

KONSULTACJE PRAWNE**Prowadzący: Mecenas Daniela Tomczak**

Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej Brwinów, ul. Kościuszki 4a Tel. 22 739 51 07	WTOREK CZWARTEK	08.00-12.00 12.00-16.00	Świadczenie pomocy osobom i rodzinom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej (przemoc w rodzinie, rozwód, prawa rodzicielskie itp.) w sprawach alimentacyjnych lub w przypadkach naruszenia prawa pracy
---	--------------------	----------------------------	---

KONSULTACJE I POMOC PSYCHOLOGICZNA

Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej Brwinów, ul. Kościuszki 4a Tel. 22 739 51 07	ŚRODA	15.00-16.30	Monika Cwajda, Olga Jastrzębska Psychoterapia rodzinna Konsultacje par
Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	WTOREK CZWARTEK	13.00- 18.00	Monika Cwajda Konsultacje psychologiczne dla dzieci i młodzieży

Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	PONIEDZIAŁEK	14.00-18.00	Zofia Biskot- Jenda Konsultacje psychologiczne dla dzieci i młodzieży
<u>KONSULTACJE PEDAGOGICZNE</u>			
Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	PON. - PT. ŚRODA	10.00-12.00 12.00-16.00	Porady i konsultacje dla dzieci, młodzieży i ich rodziców/opiekunów prawnych (problemy szkolne, rodzinne, osobiste, emocjonalne) Wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych Rozmowy profilaktyczne (motywujące, wspierające, wychowawcze)
Świetlica Socjoterapeutyczna Brwinów, ul. Piłsudskiego 11 Tel. 533 305 495	PONIEDZIAŁEK ŚRODA	17.00-18.00	
<u>WARSZTATY DLA RODZICÓW</u>			
Prowadząca: Olga Jastrzębska			
Dział Wspierania Rodziny Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 533 305 495	Warsztaty podnoszące kompetencje rodzicielskie Porady i konsultacje wychowawcze Warsztat dla par rodzicielskich		
<u>ŚWIETLICE SOCJOTERAPEUTYCZNE</u>			
Świetlica Socjoterapeutyczna Brwinów, ul. Grodziska 31 Tel. 22 729 63 11	PONIEDZIAŁEK - PIĄTEK. 12.00-18.00		Zajęcia kształtujące umiejętności społeczne Rozwijanie zainteresowań Pomoc w lekcjach i trudnościach szkolnych Wsparcie w kryzysach szkolnych, rodzinnych i rówieśniczych Zajęcia profilaktyczno - wychowawcze, socjoterapeutyczne Warsztaty, treningi, szkolenia
Świetlica Socjoterapeutyczna Brwinów, ul. Piłsudskiego 11 Tel. 533 305 495			
Świetlica Socjoterapeutyczna Żółwin, ul. Nadarzyńska 25 Tel. 533 305 956			
Świetlica Socjoterapeutyczna Otrębusy, ul. Krótka 10 Tel. 533 305 491			
Świetlica Socjoterapeutyczna w formie podwórkowej Moszna- Parcela 49 a Tel. 501 325 797	PONIEDZIAŁEK – PIĄTEK 14.00-18.00		
<u>STOWARZYSZENIA RODZIN ABSTYNNENCKICH</u>			
Brwinowskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich SZANSA Brwinów, ul. Biskupicka 2 WTOREK 17.00-20.00, CZWARTEK 16.45 (GRUPA TRZEŻWOŚĆ), NIEDZIELA 16.00-18.00			
<u>MITYNGI AA</u>			
OBIETNICE WTOREK, godz. 19.30-21.00 Brwinów, ul. Grodziska 31	OPOKA CZWARTEK, godz. 19.00-21.00 Brwinów, ul. Grodziska 31	FLORIAN SOBOTA godz. 16:00 - 18.00 Brwinów, ul Biskupicka 2 (sala parafialna)	
<u>OTWARTY MITYNG DDA/DDD</u>			
WTOREK, godz. 19:00 Świetlica wiejska w Owczarni, ul. Cyprysowa 4			
<u>WOLONTARIAT</u>			
Koordinator: Dorota Piasecka			
Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej Brwinów, ul. Kościuszki 4a Tel. 533 305 489	Bezinteresowna i bezpłatna praca na rzecz drugiego człowieka Aktywizacja mieszkańców gminy Brwinów		

Zgodnie z założeniami Programu w 2023 r. ŚOPS zapewniał opiekę ze strony asystenta rodziny. ŚOPS pozyskuje zewnętrzne środki na zatrudnienie asystenta rodziny w konkursie ogłoszonym przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. W 2023 roku dofinansowanie wyniosło 18 083,81 zł przy wkładzie własnym 130 341,05 zł. ŚOPS zatrudnia 2 asystentów rodziny (1,5 etatu). Asystent rodziny pracuje maksymalnie z 15 rodzinami, wytypowanymi przez pracowników socjalnych. Konieczność wsparcia rodziny wynika z jej nieprawidłowego funkcjonowania, trudności wychowawczych, nieumiejętności gospodarowania budżetem, bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Działania asystenta mają na celu poprawę funkcjonowania rodziny, aby uniknąć rozwiązań drastycznych dla rodziny w przyszłości. Z jego usług w 2023 r. skorzystało 20 rodzin.

Prowadzono poradnictwo prawne dla osób i rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, w sprawach dotyczących spraw rodzinnych (przemoc w rodzinie, rozwód, prawa rodzicielskie itp.), alimentacyjnych lub w przypadkach naruszenia prawa pracy. Z pomocy prawnej skorzystało 6 osób, łącznie przeprowadzono 15h konsultacji.

Prowadzono psychoterapię i wsparcie psychologiczne dla osób dorosłych i młodzieży. Szczegółowe dane dotyczące zakresu wsparcia zostaną opisane w części II: Realizacja Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Brwinów na 2023 r.

ŚOPS prowadził Specjalistyczną Placówkę Wsparcia Dziennego – Świetlicę socjoterapeutyczną w Brwinowie, przy ul. Grodziskiej 31, z czterema filiami:

- w Brwinowie, przy ul. Piłsudskiego 11,
- w Żółwinie, przy ul. Nadarzyńskiej 25,
- w Otrębusach, przy ul. Krótkiej 10,
- we wsi Moszna, Moszna-Parcela 49A – świetlica prowadzona w formie podwórkowej.

Placówka funkcjonuje na podstawie statutu ŚOPS, regulaminu organizacyjnego ŚOPS oraz regulaminu specjalistycznych placówek wsparcia dziennego wprowadzonego zarządzeniem dyrektora ŚOPS. Świetlice socjoterapeutyczne realizują program profilaktyczno-wychowawczy i program socjoterapeutyczny. Wydatki poniesione z tytułu prowadzenia placówki wsparcia dziennego w 2023 r.

to kwota 910 512,66 zł. Do placówek w 2023 r. uczęszczało 127 dzieci.

Zadania realizowane przez świetlice to m.in:

- wskazanie dzieciom i młodzieży alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego poprzez zajęcia plastyczne, kreatywne, sportowe, teatralne;
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania i z grup ryzyka;
- prowadzenie zajęć profilaktycznych i edukacyjnych, wspomagających rozwój dziecka, podnoszących kompetencje społeczne, wyrównawczych, mających na celu rozwijanie w jak najpełniejszym zakresie osobowości, talentów oraz zdolności umysłowych i fizycznych dzieci;
- pomoc w nauce;
- realizacja programów promujących zdrowy styl życia i przeciwdziałanie uzależnieniom;
- stała praca z rodziną dziecka;
- organizowanie spotkań konsultacyjnych dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe;
- pomoc w sytuacjach kryzysowych szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny;
- zapewnienie pomocy specjalistycznej - kierowanie do specjalistów;
- uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu współzależnienia poprzez edukację i terapię.

W ramach działalności placówek prowadzono konsultacje indywidualne dla dzieci i rodziców. W roku 2023 udzielono ok. 400 konsultacji dotyczących spraw wychowawczych, zaplecza pomocowego i oferty pomocowej naszej gminy oraz udzielano informacji o realizowanych szkoleniach i warsztatach oraz informowano o instytucjach i miejscach wsparcia adekwatnych do potrzeb dziecka. Pomocą w indywidualnym, systematycznym kontakcie pedagogicznym dla dzieci ze SPWD objętych zostało 10 dzieci, zaś spoza SPWD pomocą zostało objętych 4 dzieci. Udzielono 148 konsultacji pedagogicznych rodzicom i opiekunom prawnym dzieci, z których skorzystało 20 rodziców dzieci ze SPWD oraz 25 rodziców, których dzieci nie uczęszczają do SPWD, w tym 4 rodziców pozostawało w cyklicznym długoterminowym kontakcie (12h). Łącznie przeprowadzono 446h konsultacji.

Ponadto, wszyscy rodzice dzieci będących wychowankami świetlic socjoterapeutycznych są w regularnym kontakcie pedagogicznym z wychowawcami i na bieżąco omawiają problemy wychowawcze i pojawiające się trudności.

Dział Wspierania Rodziny realizował wydarzenia wzmacniające relację rodzic – dziecko:

Spotkanie reintegrujące dla rodzin pod opieką świetlic socjoterapeutycznych;

- 10.06.2023r. Piknik Rodzinny połączony z realizacją projektu Power4Future „OSTRA JAZDA”. Wycieczka rowerowa po okolicach Brwinowa oraz rodzinne grillowanie, malowanie twarzy, bańki mydlane, wspólne gry i zabawy, konkursy z nagrodami, warsztaty artystyczno-kreatywne, tor przeszkód, rodzinny quiz ekologiczny;
- 26.06.2023r. Piknik Rodzinny „RODZINNIE- ZDROWO NA SPORTOWO!” – aktywny wypoczynek w rodzinnej atmosferze: zabawy podwórkowe dawne i współczesne, malowanie wielkoformatowe, ścieżka sensoryczna, joga na trawie i krzesłach, warsztaty kreatywne, gry stolikowe i planszowe dla całej rodziny, zawody sprawnościowe i aktywności sportowe dla młodszych i starszych;
- 02.12.2023r. Rodzinna gra terenowa „BAW SIĘ Z NAMI Z MIKOŁAJAMI”- gra realizowana w ramach projektu Power4Future przez młodzież będącą wychowankami SPWD przy ul. Grodzkiej 31. Zabawa przeznaczona dla wszystkich mieszkańców gminy Brwinów
- 15.12.2023r./19.12.2023r./20.12.2023r./21.12.2023r. Rodzinne kolędowanie oraz występ artystyczny dzieci „JASEŁKA” ze świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci ich rodziców i opiekunów.

W gminie Brwinów realizowany jest program Karty Dużej Rodziny (KRD). KRD przysługują wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Liczba wydanych (przyznanych) KRD w formie tradycyjnej 347, a elektronicznych 359. Liczba wniosków o wydawanie KRD to 1002 (stan na 31 grudnia 2023).

Gmina Brwinów zobligowana jest do współfinansowania pobytu dzieci umieszczonych po 2012 roku w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej.

Koszt jaki poniesiono w 2023r. na to zadanie to 571 785,18 zł. Łącznie 54 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym 15 w formie instytucjonalnej.

III. Upowszechnianie wiedzy i profilaktyka w obszarze wsparcia rodziny.

ŚOPS prowadził stronę internetową udostępniającą mieszkańcom informacje o ofercie dostępnej w obszarze wspierania rodziny: <http://www.sops.brwinow.pl/>, a także stronę Facebook: <https://www.facebook.com/sops.brwinow/>, obserwowaną przez 982 użytkowników portalu (stan na 15 marca 2024 r.). Na obu stronach umieszczana była oferta pomocowa, relacje z bieżących wydarzeń, informacje o warsztatach dla rodziców, dzieci i młodzieży organizowanych przez Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej w Brwinowie.

W okresie od stycznia do grudnia 2023 r. odbyło się 8 warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców, grup wsparcia, warsztatów dla rodzica z dzieckiem. Łącznie z zajęć skorzystało 141 osób.

Program/temat/tytuł	Liczba godz. dyd.	Miejsce	Liczba uczestników	Prowadzący
„Bez klapsa- jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice” Cykl	16h	DWR w Brwinowie ul. Grodziska 31	12	O.Jastrzębska
„Program Wzmacniania Rodziny” (rekomendowany warsztat rodzica z dzieckiem) Cykl	20h	DWR w Brwinowie ul. Grodziska 31	12 (6 rodziców, 6 dzieci)	O.Jastrzębska I. Sułkowska- Synowiec
Szkoła dla Rodziców i Wychowawców cz.I „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały? Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły?” Cykl	40h	DWR w Brwinowie ul. Grodziska 31	16	O.Jastrzębska, M.Cwajda
„Warsztat dla Par Rodzicielskich- nie całkiem idealna para” Cykl	28h	DWR w Brwinowie ul. Grodziska 31	10	O.Jastrzębska M. Cwajda
„Jak rozbroić swoją złość”	4h	DWR w Brwinowie ul. Grodziska 31	10	O.Jastrzębska
„Jak rozbroić złość dziecka”	4h	DWR w Brwinowie ul. Grodziska 31	6	O.Jastrzębska
„Idealny, czy dość dobry Rodzic”	4h	DWR w Brwinowie ul. Grodziska 31	10	O.Jastrzębska

„Wokół granic – czyli o tym kiedy i jak stawiać dziecku granice”	4h	Przedszkole w Żółwinie Ul. Nadrzyńska 42	24	O.Jastrzębska, B. Korytkowska
„Jak wspierać poczucie własnej wartości u dziecka”	3h	Szkolenie w formie elektronicznej	129- zapisanych 41- uczestniczących	Pracownia Aktywnego Działania „Półpiętro” Błażej Puźniak
	123 h		141	
Koszt realizacji: 10 150 zł.				

Ponadto, przeprowadzono cykl warsztatów profilaktycznych „W kobiecym kręgu - Wszystko czego szukasz jest w Tobie” (6 spotkań) oraz „Śpiąca Królowna, Brzydkie Kaczątko, a może Bogini? Odkrywanie siebie na nowo” (6 spotkań) przeznaczonych dla mieszkanki gminy Brwinów. Celem warsztatów było stworzenie bezpiecznej przestrzeni do lepszego poznania i zrozumienia siebie, odpoczynku, podniesienia własnej samooceny i poczucia wartości, odkrywania swoich pasji, wyrażania uczuć, przeżywania i doświadczania emocji a także pracy z ciałem. Warsztaty poprowadziła Anna Czerwińska trenerka jogi, fizjoterapeutka. Koszt zajęć wyniósł 1 500 zł. Warsztaty odbyły się w świetlicy socjoterapeutycznej w Otrębusach przy ul. Krótkiej 10 i skorzystały z nich 23 kobiety.

IV. Wzmocnienie lokalnego systemu wsparcia rodziny.

Rodziny wspierane były w sposób interdyscyplinarny poprzez współdziałanie pracowników instytucji: pedagogów, psychologów szkolnych, wychowawców świetlicy socjoterapeutycznych, kuratorów, pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Współpracowano poprzez: wspólne szkolenia i konferencje, spotkania w ramach Zespołu do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka, grupy robocze, konsultacje, okazywanie sobie wsparcia i życzliwości. Priorytetem było rozszerzenie i zwiększenie dostępności do interdyscyplinarnego wsparcia.

W ramach realizacji PWR współpracowano z wieloma instytucjami i organizacjami, w tym m.in.:

- Placówkami oświatowymi w tym szczególnie ze szkołami gminy Brwinów;
- Strażą Miejską w Brwinowie;
- Policją;
- Towarzystwem Teatralnym KURTYNA;
- Fundacją FORMIKA DZIECIOM

- Stowarzyszeniem Kulturalnym BLIŻEJ TRADYCJI I KULTURY
- Gminnym Ośrodkiem Kultury OKej.

Realizowano lub finansowano programy, szkolenia, kursy specjalistyczne, superwizje dla specjalistów w obszarze wsparcia rodziny, pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych dla nauczycieli, psychologów, pedagogów.

Nazwa szkolenia/ Programu	Organizator, prowadzący	Uczestnicy szkolenia
Regularne spotkania superwizyjne w formie spotkań grupowych i indywidualnych dla wychowawców ze Specjalistycznej Placówki Wsparcia Rodziny wraz z filiami oraz dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny z Działu Usług Społecznych	ŚOPS/ Ewa Czermierowska-Koruba Aleksandra Sasin	10 7
Unplugged szkolenie dla realizatorów programu (14-15.03.2023)	Atelier Centrum Profilaktyki i Reedukacji	1
Warsztat „Spójrz Inaczej”-szkolenie dla wychowawców świetlic, psychologów i pedagogów szkolnych (20-23.03.2023)	ŚOPS/ Ośrodek Szkolenia Nauczycieli Stowarzyszenie Psychoprofilaktyki „Spójrz Inaczej”	8
Szkolenie bazowe z Pozytywnej Dyscypliny (11-12.03.2023 Szkolenie certyfikacyjne na Edukatora Pozytywnej Dyscypliny (28-30.04.2023)	LERNO Sp zo.o.	2
„Identyfikacja ucznia w sytuacji kryzysowej- uczeń po traumie, trudnych przeżyciach, w sytuacji okolorozwodowej”- szkolenie dla specjalistów: wychowawców placówek wsparcia dziennego i nauczycieli, psychologów/pedagogów szkolnych oraz pracowników niepedagogicznych	ŚOPS/ A-Z Centrum Rozwoju i Edukacji 2300+ 2600+ 2600	222
Warsztat „Zrozumieć dzieci z FAS/FASD”- szkolenie dla specjalistów pracujących w obszarze pomocy rodzinie i sektorze medycznym (19.06.2023)	ŚOPS/ Mazurskie Centrum Psychoterapii	26
Profilaktyka uzależnień behawioralnych (25-27.09.2023 oraz 08.12.2021)	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	3
Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (20.10.2023)	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	1
Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (16.10.2023)	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	1
Praca z młodzieżą w świetlicy socjoterapeutycznej/środowiskowej” (25-27.10.2023)	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	2
Komunikacja w rodzinie-metody pracy z rodziną/parą w której występuje problem uzależnień (13-15.11.2023)	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	1
Warsztat „Komunikacja-supermoc na nowe czasy”- warsztat integrujący Dział Wspierania Rodziny i Dział Pomocy Środowiskowej (09.10.2023)	ŚOPS/ Latawiec Partner Agnieszka Nadstawna	26
Warsztat „Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego uczniów” „ Jak budować autorytet w oczach dzieci i młodzieży”- szkolenie dla wychowawców placówek wsparcia dziennego i psychologów/pedagogów szkolnych (18.12.2023)	Stowarzyszenie Centrum Dobrego Wychowania	12 12
Koszt: 38 480 zł.		

V. Potrzeby w zakresie wspierania rodziny

W związku z obowiązkiem ustawowym wskazywania w corocznych sprawozdaniach z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny potrzeb związanych z realizacją tych zadań zgodnie z art. 179 ust 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Środowiskowy Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawia potrzeby ŚOPS (w tym związane z funkcjonowaniem świetlic socjoterapeutycznych):

- utrzymanie i rozszerzanie oferty w zakresie pomocy psychologicznej i pedagogicznej dla dzieci i rodziców,
- ze względu na specjalistyczny charakter pracy placówki, specyfikę pracy, odpowiedzialność za życie i zdrowie dzieci, wymagającą grupę odbiorców (dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji, zagrożone niedostosowaniem społecznym, z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego itp.), jak również konieczność utrzymania jakości pracy na najwyższym poziomie konieczna jest dbałość o adekwatny poziom wynagrodzeń, dostęp do szkoleń i superwizji pracowników realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny;
- zatrudnienie pracownika administracyjnego do prac biurowych w Dziale Wspierania Rodziny;
- zatrudnienie w specjalistycznej placówce wsparcia dziennego osoby do bieżących prac remontowo-naprawczych (konserwator).

Część III:

Raport z wykonania Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Brwinów na lata 2022-2023 r.

Zadania określone w Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Brwinów na lata 2022-2023 r. (zwanego dalej Programem) były realizowane zgodnie z rekomendacjami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz z obowiązującymi aktami prawnymi. Realizacja opierała się głównie na działaniach wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i zapobiegawczych, wypełniając w ten sposób zalecenia ustawodawcy. Działania te miały na celu promocję zdrowego stylu życia, promocję zdrowia psychicznego i edukację psychologiczną. Podstawowymi założeniami realizowanych programów profilaktycznych były: rozwój kompetencji społecznych, odwoływanie się do przyczyn używania środków uzależniających, kształtowanie umiejętności odmawiania, wzmacnianie poczucia własnej wartości, uporządkowania systemu wartości, przekazanie wiedzy o uzależnieniach.

Realizacja zadań Programu finansowana była ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Wysokość wpływu z opłat w 2023r. wyniosła: 640 789, 62 zł.

I. Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Prowadzono Punkty Informacyjno - Konsultacyjne ds. uzależnień. Łącznie z zajęć indywidualnych jak i grupowych w ramach PIK ds. uzależnień skorzystało: 331 osób. Koszt tego zadania to: 67 700,00 zł.

HANNA OSTROWSKA - BISKOT, specjalista terapii uzależnień
PONIEDZIAŁKI, PIĄTKI, BRWINÓW, UL. GRODZISKA 31, GODZ. 16:00-20:00

- 16:00-18:00 konsultacje indywidualne;
- 18:00-20:00 grupa wsparcia - grupa terapeutyczna dla osób uzależnionych

W 2023r. zrealizowano 126 konsultacji w ramach sesji indywidualnych. Łącznie skorzystało z nich 124 osoby.

Zajęcia grupowe odbywały się 2 razy w tygodniu; poniedziałki i piątki.

Grupa poniedziałkowa to głównie młodzi ludzie w przedziale wiekowym 30-45 lat, aktywni zawodowo, którzy mają różne okresy zdrowienia z alkoholizmu, ale są zainteresowani utrzymaniem abstynencji. W zajęciach uczestniczy 8-12 osób. Grupa piątkowa to osoby z długimi okresami zdrowienia, stabilni, mocno osadzeni w abstynencji, skupieni na pracy terapeutycznej. Regularnie przychodzą na zajęcia i aktywnie w nich uczestniczą. Są to przeważnie osoby 50+. W spotkaniach średnio uczestniczyło 10-12 osób. Łącznie odbyło się 91 spotkań grupowych, z których skorzystało 48 osób.

HALINA STAŃCZYK, specjalista terapii uzależnień
CZwartki, Brwinów, ul. Biskupicka 2, godz. 16.00-20.00

- 16:00-18:00 konsultacje indywidualne;
- 18:00-20:00 grupa terapeutyczna dla osób współuzależnionych

W 2023r. zrealizowano 96 konsultacji w ramach sesji indywidualnych. Łącznie skorzystało z nich 96 osób.

Spotkań grupowych dla osób współuzależnionych odbyło się 48. Z tej formy pomocy skorzystało 30 osób. Grupa ma charakter otwarty. Praca opiera się na działaniach informacyjnych, edukacyjnych, wzmacnianiu motywacji oraz nabyciu umiejętności komunikacyjnych. Uczestnicy grupy dzielą się swoimi doświadczeniami i udzielają sobie wsparcia.

LILIANA BIELECKA, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień,
psychoterapeuta w procesie certyfikacji
MAGDA WÓJCIK, specjalista terapii uzależnień w trakcie certyfikacji
Środy, Brwinów, ul. Grodziska 31, godz. 18:00-21:00

- 18:00-20:00 grupa wsparcia dla osób współuzależnionych;
- 20:00-21:00 konsultacje indywidualne

W 2023r. zrealizowano 27 konsultacji w ramach spotkań indywidualnych. Z tej formy pomocy skorzystało 18 osób, kilka osób korzystało z sesji indywidualnej więcej niż jeden raz.

W roku 2023r. odbyło się 39 spotkań grupowych (14 stałych osób w terapii grupowej uczestniczących w zajęciach ze zmienną częstotliwością), liczba uczestników w czasie jednego spotkania grupowego kształtowała się na poziomie średnio 6- 11 osób.

Osoby uczestniczące w zajęciach grupowych to kobiety będące w relacji z osobami uzależnionymi. Podczas zajęć uczestniczki otrzymują przestrzeń na dzielenie się własnymi doświadczeniami. Celem spotkań jest urealnienie aktualnej sytuacji własnej, zdobycie wiedzy na temat: uzależnienia, jego wpływu na rodzinę i jej funkcjonowanie, mechanizmów uzależnienia, umiejętności komunikacji.

W roku sprawozdawczym Dział Pomocy Środowiskowej zorganizował cykl spotkań informacyjno- edukacyjnych „Zrób pierwszy krok” dotyczących problemu uzależnienia w rodzinie. W spotkaniach uczestniczyło 14 osób. Odbyło się 40 spotkań.

W Klubie Senior Plus w Żółwinie odbyło się szkolenie dla seniorów „Uzależnienie niejedno ma imię” mające na celu zapobieganie problemom wynikającym z picia alkoholu przez osoby starsze prowadzone przez certyfikowaną specjalistkę terapii uzależnień Hanne Ostrowską- Biskot . W warsztacie uczestniczyło 21 osób. Ponadto zrealizowano warsztaty dla seniorów podnoszące umiejętności psychospołeczne pt. „ Co nas łączy, co nas dzieli?” i „ Pogoda ducha”, w których wzięło udział 30 osób. Zajęcia były prowadzone przez psychologa, terapeutę Krzysztofa Rusiniaka.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Ograniczenia negatywnego wpływu ryzykownego i szkodliwego spożywania alkoholu oraz środków psychoaktywnych na funkcjonowania rodzin

W ramach Programu finansowano działalność specjalistycznej placówki wsparcia dziennego wraz z filiami (SPWD): finansowanie kosztów merytorycznych (wynagrodzenie, materiały do zajęć, poczęstunek), jak i bieżącego funkcjonowania placówki (opłaty, wyposażenie placówek, bieżące naprawy i remonty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania placówki). Wydatki poniesione z tytułu tego zadania to kwota 453 482,82 zł.

W ramach uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez SPWD wraz z filiami dzieci jedzą podwieczorki. Na dożywianie wydatkowano kwotę 26 023,36 zł.

Wydarzenia wzmacniające relację rodzic-dziecko realizowane przez Dział Wspierania Rodziny zostały opisane w części II. Uczestniczyło w nich ok. 200 osób.

Prowadzono Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. przemocy dla osób i rodzin dotkniętych przemocą. W ramach tego zadania konsultacji udzielał Krzysztof Rusiniak - psycholog, terapeuta. W roku 2023 odbyło się 416 konsultacji w trybie spotkań indywidualnych, w tym 15 wizyt domowych. Z tej formy pomocy skorzystało 81 osób. W kontakcie długoterminowym pozostawało 9 osób. Do maja 2023 r. funkcjonowała grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej. Odbyło się 20 spotkań, z których skorzystało 9 kobiet. Liczebność grupy oscylowało w przedziale 3-6 osób. Głównym celem pracy w grupie było uzyskanie przez uczestników

umiejętności stawiania granic, radzenia sobie z przemocą, odzyskanie wiary we własne siły, rozpoznawanie i zarządzanie emocjami. Ponadto, wzajemne wspieranie się w rozwiązywaniu problemów w relacjach z ludźmi. Zajęcia grupowe zakończyły się w maju ze względu na niską frekwencję. Łącznie odbyło się 40h zajęć.

W roku sprawozdawczym Dział Pomocy Środowiskowej zorganizował cykl spotkań informacyjno - edukacyjnych dla kobiet dotyczący zjawiska przemocy w rodzinie. W spotkaniach uczestniczyło 16 kobiet. Łącznie odbyły się 42 spotkania.

Mecenas Daniela Tomczak udzielała konsultacji prawnych osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, w sprawach dotyczących spraw rodzinnych (przemoc w rodzinie, rozwód, prawa rodzicielskie itp.), alimentacyjnych lub w przypadkach naruszenia prawa pracy. Z konsultacji skorzystało 6 osób, podczas 15 konsultacji.

Prowadzono psychoterapię dla osób dorosłych i młodzieży. Terapia i konsultacje były udzielane w formie stacjonarnej i telefonicznej.

Psychoterapeuta Monika Cwajda prowadziła konsultacje psychologiczne i terapię dla dzieci i młodzieży. Spotkania odbywały się w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego ul Grodziska 31, Brwinów w formie stacjonarnej. Zrealizowano 432 godziny konsultacji psychologicznych, czego 315 h to kontakt psychoterapeutyczny długoterminowy i wsparcie psychologiczne. Z tej formy wsparcia skorzystało 51 osób, w tym 17 osób pozostawało w kontakcie długoterminowym.

Psycholog Zofia Biskot-Jenda prowadziła konsultacje i wsparcie psychologiczne, w tym szczególnie dla dzieci korzystających z oferty świetlic socjoterapeutycznych oraz ich rodzin. Łącznie odbyło się 122 konsultacje z dziećmi i rodzicami, w tym 80 godzin zrealizowanych w formie długoterminowego wsparcia psychologicznego. Z pomocy skorzystało 16 osób, w tym 4 pozostawały w kontakcie długoterminowym. Konsultacje odbywały w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego ul. Grodziska 31.

W 2023 r. prowadzono psychoterapię rodzinną. To rodzaj terapii skierowanej do całej rodziny, która w swoich relacjach tworzy system, gdzie wszyscy jej członkowie pozostają w różnych typach relacji z pozostałymi osobami w rodzinie i wzajemnie na

siebie wpływają. Reakcja łańcuchowa powoduje, że jeśli jedna osoba ma problem, to wpływa to na wszystkich domowników w większym lub mniejszym stopniu. Spotkania z terapeutą rodzinnym mają charakter rozmowy. Ich głównym celem jest znalezienie przyczyny problemu oraz sposobów, by go rozwiązać. W roku sprawozdawczym łącznie odbyło się 37 spotkań, co stanowi 55,5 h. Z tej formy pomocy skorzystało 7 rodzin (23 osoby) z gminy Brwinów.

Wydatek, który poniesiono z tytułu pomocy psychospołeczno - pedagogicznej to 109 965 zł.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym programy edukacyjne adresowane do rodziców oraz prowadzono na rzecz dzieci i młodzieży zajęcia i programy promujące zdrowy styl życia, wolny od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz ograniczające występowanie zachowań ryzykownych, poprzez działania profilaktyczne.

Realizowano programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych. Kontynuowano działania w ramach „Grupy Liderów”. Promowano oraz realizowano wolontariat młodzieżowy w świetlicach socjoterapeutycznych.

W 2023 r. zrealizowano następujące programy, zajęcia, działania profilaktyczne na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych (profilaktyka uniwersalna):

Program/temat/tytuł	Liczba godz. dyd.	Adresaci	Liczba uczestników	Prowadzący
Rekomendowany program profilaktyczny „Spójrz inaczej”	10	Uczniowie klas IV Szkoły Podstawowej nr. 1 w Brwinowie	24	Olga Jastrzębska
Rekomendowany program profilaktyczny „Spójrz inaczej”	10	Uczniowie klas V Szkoły Podstawowej nr. 1 w Brwinowie	24	Olga Jastrzębska

Rekomendowany program profilaktyczny „Spójrz inaczej”	20	Uczniowie klas I w Szkole Podstawowej w Żółwinie	50	Izabela Sułkowska-Synowiec
Elementy Treningu Umiejętności Społecznych „Sztuka odmawiania-asertywność”	10	Uczniowie klas III z ZSO w Brwinowie	93	Olga Danek
Elementy Treningu Umiejętności Społecznych „Sztuka odmawiania-asertywność”	10	Uczniowie klas IV z ZSO w Brwinowie	95	Olga Danek
Rekomendowany program profilaktyczny „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”	40	Uczniowie klas V z ZSO w Brwinowie	90	Olga Danek
Elementy Treningu Umiejętności Społecznych „Sztuka odmawiania-asertywność”	8	Uczniowie klas III w Szkole Podstawowej nr. 1 w Brwinowie	91	Centrum Terapeutyczno-Szkoleniowe „Luna” Marta Grylak
Elementy Treningu Umiejętności Społecznych „Sztuka odmawiania-asertywność”	8	Uczniowie klas IV w Szkole Podstawowej nr. 1 w Brwinowie	92	Centrum Terapeutyczno-Szkoleniowe „Luna” Marta Grylak
Elementy Treningu Umiejętności Społecznych „Sztuka odmawiania-asertywność”	4	Uczniowie klas IV w Szkole Podstawowej w Żółwinie	36	Centrum Terapeutyczno-Szkoleniowe „Luna” Marta Grylak
Elementy Treningu Umiejętności Społecznych „Sztuka odmawiania-asertywność”	4	Uczniowie klas III w Szkole Podstawowej w Żółwinie	29	Centrum Terapeutyczno-Szkoleniowe „Luna” Marta Grylak
Rekomendowany program profilaktyczny „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”	20	Uczniowie klas V Szkoły Podstawowej w Żółwinie	34	Centrum Terapeutyczno-Szkoleniowe „Luna” Marta Grylak
Elementy Treningu Umiejętności Społecznych „Sztuka odmawiania-asertywność”	6	Uczniowie klas III w Szkole Podstawowej w Otrębusach	50	Centrum Terapeutyczno-Szkoleniowe „Luna” Marta Grylak
Elementy Treningu Umiejętności Społecznych „Sztuka odmawiania-asertywność”	8	Uczniowie klas IV w Szkole Podstawowej w Otrębusach	77	Centrum Terapeutyczno-Szkoleniowe „Luna” Marta Grylak
Program profilaktyczny „Razem dbamy o naszą klasę”	6	Uczniowie klas II w Szkole Podstawowej nr. 1 w Brwinowie	71	Stowarzyszenie Pracownia Aktywnego Działania „Półpiętro”
Program profilaktyczny „Razem dbamy o naszą klasę”	6	Uczniowie klas II w Szkole Podstawowej w Otrębusach	58	Stowarzyszenie Pracownia Aktywnego Działania „Półpiętro”
Program profilaktyczny „Razem dbamy o naszą klasę”	10	Uczniowie klas II w ZSO w Brwinowie	109	Stowarzyszenie Pracownia Aktywnego

				Działania „Półpiętro”
Program profilaktyczny „Narkotyki i nowe substancje psychoaktywne”	16	Uczniowie klas VIII Szkoły Podstawowej w Otrębusach	66	Towarzystwo Kulturalne Kurtyna
Program profilaktyczny „Wyloguj swój mózg. Cyberprzemoc i uzależnienia behawioralne”	10	Uczniowie klas VI I VII Szkoły Podstawowej nr. 1 w Brwinowie	104	Freedom Agnieszka Werniewicz
Rekomendowany program profilaktyczny „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”	25	Uczniowie klas V Szkoły Podstawowej nr. 1 w Brwinowie	101	Freedom Agnieszka Werniewicz
Warsztat profilaktyczny „Stres pod kontrolą”	6	Uczniowie klas VII ZSO w Brwinowie	39	Olga Jastrzębska, Małgorzata Płuska
Warsztat profilaktyczny „Stres pod kontrolą”	2	Uczniowie klasy VII Szkoły Podstawowej w Żółwinie	19	Olga Jastrzębska, Izabela Sułkowska-Synowiec
Warsztat profilaktyczny „Stres pod kontrolą”	4	Uczniowie klasy VII Szkoły Podstawowej nr.1 w Brwinowie	20	Olga Jastrzębska, Magdalena Bartosiewicz
Trening Umiejętności Społecznych „W grupie jest moc! Czyli o tym, jak mieć lepsze relacje z kolegami i koleżankami”	10	Uczniowie klasy VI Szkoły Podstawowej w Żółwinie	16	Olga Jastrzębska, Magdalena Bartosiewicz
Program profilaktyczny „Magiczne Kryształ”	10	Uczniowie klas IV ZSO w Brwinowie	73	Grzegorz Paź
Program profilaktyczny „Magiczne Kryształ”	6	Uczniowie klas IV Szkoły Podstawowej w Otrębusach	45	Grzegorz Paź
Program profilaktyczny „Magiczne Kryształ”	4	Uczniowie klas IV Szkoły Podstawowej w Żółwinie	32	Grzegorz Paź
Program profilaktyczny „Magiczne Kryształ”	10	Uczniowie klas IV Szkoły Podstawowej nr. 1 w Brwinowie	99	Grzegorz Paź
Rekomendowany program profilaktyczny „Spójrz inaczej”	25	Uczniowie klas II Szkoły Podstawowej w Otrębusach	68	Małgorzata Płuska Joanna Bednarz
Rekomendowany program profilaktyczny „Spójrz inaczej”	25	Uczniowie klas II ZSO w Brwinowie	92	Małgorzata Płuska Joanna Bednarz
Rekomendowany program profilaktyczny „Debata”	6	Uczniowie klas VI Szkoły Podstawowej w Żółwinie	33	Olga Danek

Rekomendowany program profilaktyczny „Debata”	9	Uczniowie klas VI Szkoły Podstawowej w Otrębusach	64	Olga Danek
Rekomendowany program profilaktyczny „Debata”	15	Uczniowie klas VI Szkoły Podstawowej nr. 1 w Brwinowie	106	Olga Danek
Rekomendowany program profilaktyczny „Debata”	12	Uczniowie klas VI ZSO w Brwinowie	78	Olga Danek
Program profilaktyczny „Agresja rodzi agresję, uśmiech rodzi uśmiech”	8	Uczniowie klas I Szkoły Podstawowej w Otrębusach	63	Olga Danek
Program profilaktyczny „Agresja rodzi agresję, uśmiech rodzi uśmiech”	4	Uczniowie klas I Szkoły Podstawowej w Żółwinie	47	Olga Danek
Program profilaktyczny „Agresja rodzi agresję, uśmiech rodzi uśmiech”	8	Uczniowie klas I Szkoły Podstawowej nr. 1 w Brwinowie	76	Olga Danek
Program profilaktyczny „Agresja rodzi agresję, uśmiech rodzi uśmiech”	10	Uczniowie klas I ZSO w Brwinowie	99	Olga Danek
Rekomendowany program profilaktyczny „Spójrz inaczej”	16	Uczniowie klas II Szkoły Podstawowej w Żółwinie	46	Barbara Korytkowska
Rekomendowany program profilaktyczny „Spójrz inaczej”	20	Uczniowie klas II Szkoły Podstawowej nr 1 w Brwinowie	67	Olga Danek Barbara Korytkowska
	441h		2 476	
Koszt realizacji: 73 450,00 zł				

W ramach profilaktyki selektywnej prowadzono w placówkach zajęcia i programy profilaktyczne, wychowawcze i socjoterapeutyczne kierowane do grup zwiększonego ryzyka (osób narażonych na działanie poważnych czynników ryzyka), tj.: dzieci osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, dzieci przysposobionych, uczniów z problemami szkolnymi, itp. Główne działania polegały na dostarczaniu informacji i uczeniu najważniejszych umiejętności życiowych, uwzględniając specyfikę problemów jednostki lub grupy. Zrealizowano następujące programy i działania (profilaktyka selektywna):

Program/temat/tytuł	Liczba godz. dyd.	Adresaci	Liczba uczestników	Prowadzący
„Warsztat dobrej zabawy”	5	Uczniowie klas III Szkoły Podstawowej w Żółwinie	16	Izabela Sułkowska-Synowiec, Żaneta Ziarek
„Warsztat dobrej zabawy”	7	Uczniowie klas IV Szkoły Podstawowej w Żółwinie	28	Izabela Sułkowska-Synowiec, Żaneta Ziarek
„Warsztat dobrej zabawy”	3	Uczniowie klas I Szkoły Podstawowej w Żółwinie	20	Izabela Sułkowska-Synowiec, Magdalena Bartosiewicz
„Warsztat dobrej zabawy”	5	Uczniowie klas II Szkoły Podstawowej w Żółwinie	42	Izabela Sułkowska-Synowiec,
Klub miłośników planszówek z elementami TUS	56	SPWD Uczniowie SP w Żółwinie	13	Izabela Sułkowska-Synowiec
Zajęcia profilaktyczne „Główka pracuje”	29	SPWD Uczniowie klas IV-VI szkoły podstawowej	6	Izabela Sułkowska-Synowiec
Tabliczki florenckie-pachnący prezent hand made-zajęcia kreatywne	5	SPWD	20	Joanna Bednarz, Aleksandra Rewczuk
Kuźnia kreatywności	61	SPWD	20	Joanna Fijałkowska-Pilarczyk
Power4Future	40	SPWD	9	Małgorzata Płuska
Makramy-zajęcia kreatywne	10	SPWD	16	Anna Knop Zuzanna Koziola
Program profilaktyczno-wychowawczy/Spójrz inaczej/ Trzy Koła	643	SPWD	127	Wychowawcy DWR
Program Socjoterapeutyczny	520	SPWD	127	Wychowawcy DWR
	1384h		317	
Koszt realizacji: sfinansowano w ramach etatów pracowników SPWD oraz we współpracy z Fundacją Formika Dzieciom i Stowarzyszenia Kulturalnego Bliżej Tradycji i Kultury.				

Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego w Brwinowie wraz z 4 filiami w Żółwinie, Otrębusach, Brwinowie, Mosznie (placówka podwórkowa) realizowała program profilaktyczno-wychowawczy i program socjoterapeutyczny w ramach bieżącej działalności profilaktyczno-wychowawczej.

W Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego w ramach zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży odbywały się zajęcia w przerwie od nauki szkolnej.

W ferie zimowe realizowany był program „Kulturalne i zdrowe ferie zimowe” – cykl zajęć z elementami profilaktyki. Program opierał się na trzech głównych blokach tematycznych: zdrowa dieta i ruch, rozwój kulturalny oraz zasady udzielania pierwszej pomocy. W zajęciach uczestniczyło 59 dzieci.

W wakacje letnie w placówkach realizowano program wakacyjny z elementami profilaktyki „Pozytywne relacje, zdrowe wakacje”. Z zajęć wakacyjnych skorzystało 47 dzieci. Program opierał się 5 blokach tematycznych realizowanych w poszczególne dni tygodnia przez okres wakacji:

- Poniedziałek „Dzień odkrywczy”- poznawanie zwyczajów i ciekawostek o wybranym kraju. Gry, ćwiczenia, łamigłówki usprawniające myślenie, pamięć i koncentrację, filmy edukacyjne, zajęcia tematyczne w kręgu;
- Wtorek „Aktywność i integracja”- zajęcia profilaktyczne, zawody sportowe, zabawy i aktywny czas spędzony na świeżym powietrzu, spacer, wyjścia na siłownię plenerową, zajęcia sportowe, zajęcia integracyjne z udziałem rodziców i opiekunów;
- Środa „Podróże małe i duże”- wycieczki, wyjazdy, zwiedzanie lokalnych atrakcji turystycznych, przyrodniczych, poznawanie ciekawych zakątków gminy;
- Czwartek „Smacznie, zdrowo, kolorowo”- warsztaty kulinarne, pikniki, zajęcia profilaktyczne i integracyjne z udziałem dzieci i opiekunów;
- Piątek „Kreatywny piątek”- różnorodne zajęcia plastyczne, manualne, rozwijanie zainteresowań i zdolności manualnych.

W okresie czerwiec- grudzień 2023 realizowano projekt „ Kuźnia kreatywności” we współpracy ze Stowarzyszeniem Kulturalnym „Bliżej tradycji i kultury” , w ramach którego odbyło się 7 warsztatów profilaktycznych, warsztaty cyrkowe, warsztaty

mydlarskie, warsztaty taneczne, warsztaty muzyczne, wyjazd do gospodarstwa agroturystycznego „Cuda i Wianki” w Kicinach, spotkanie z Mikołajem. Zrealizowano także warsztaty teatralne z elementami profilaktyki, w efekcie których dzieci i młodzież przygotowała spektakl „Dziewczynka z zapalkami” zaprezentowany na finale projektu.

W SPWD w Brwinowie przy ul. Grodziskiej 31 zrealizowano II edycje programu dla młodzieży Power4Future we współpracy z Fundacją Formika Dzieciom. Cele projektu skoncentrowano na: wzmacnianiu potencjału osobistego w oparciu o mocne strony, talenty i wartości, na rozwoju ważnych, życiowych kompetencji dotyczących kluczowych umiejętności np. samodzielnego podejmowanie decyzji, na włączeniu młodzieży w lokalne projekty rozwojowe, społeczne lub charytatywne w celu zbudowania w nich przekonania o wartości własnych możliwości i mocy działania w grupie. Projekt stanowił szansę dla młodzieży na rozwijanie umiejętności i kompetencji niezbędnych we współczesnym świecie, na uczestnictwo w grupie rówieśniczej i wpływanie na lokalną społeczność. W ramach programu młodzież zrealizowała dwa projekty skierowane do mieszkańców gminy Brwinów: „Ostra jazda” - wycieczka rowerowa wraz z rodzinnym grillowaniem oraz gra terenowa „Baw się z nami z mikołajami”.

We wszystkich SPWD realizowano zajęcia kreatywno-plastyczne oraz zajęcia ogólnorozwojowe.

Podnoszono poziom wiedzy społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i zachowań ryzykownych oraz przeciwdziałaniem przemocy domowej. Propagowano model trzeźwego i zdrowego stylu życia w społeczności lokalnej poprzez propagowano w społeczności lokalnej szeroko dostępnej informacji o możliwościach pomocy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy domowej – dystrybucja materiałów informacyjnych „Oferta pomocowa”.

IV. Wspomaganie działalności stowarzyszeń służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Realizowano działania mające na celu integrację rodzin i środowisk abstynenckich, np. wyjazd, imprezy tematyczne. W ramach tego zadania wspomagano działania stowarzyszeń realizujących programy z zakresu rozwiązywania problemów

alkoholowych i profilaktyki narkomanii na rzecz mieszkańców Gminy. Udostępniano lokal w Brwinowie, przy ul. Grodzkiej 31 oraz wynajmowano pomieszczenia przy ul. Biskupickiej 2 na potrzeby spotkań BSRA „Szansa” (koszt: 24 000,00 zł.)

Powierzono realizację zadania publicznego pt. „Organizacja działalności stowarzyszenia i aktywnych form spędzania czasu dla osób uzależnionych i współuzależnionych” Brwinowskiemu Stowarzyszeniu Rodzin Abstynenckich "Szansa" (Kwota dotacji: 20 000,00 zł). Zrealizowano warsztat dla osób uzależnionych i ich rodzin, w którym wzięło udział 20 osób. Ponadto, członkowie Stowarzyszenia uczestniczyli w spotkaniach okolicznościowych, jubileuszu 18-lecia Szansy, obozie integracyjno – rehabilitacyjny z elementami psychoedukacji w Augustowie (30 osób), zlotach trzeźwościowych: we Władysławowie (25 osób), w Murzasichlu (18 osób), w międzynarodowym przeglądzie twórczości abstynenckiej w Karłowicach (15 osób), rajdzie Klonowego Liścia w Sierakowie (25 osób). Członkowie Stowarzyszenia wzięli udział w wiosennej i jesiennej konferencji trzeźwościowej organizowanej przez MCPS i MZSA (12 osób).

V. Interwencje

Podjęmowano działania interwencyjne, w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, związanej z nadużywaniem alkoholu. Prowadzono postępowania w sprawach o sądowe zobowiązanie do leczenia osób uzależnionych od alkoholu. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2023r. skierowała 20 wniosków do Sądu Rejonowego w Pruszkowie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Do GKRPA wpłynęło 20 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Koszty poniesione w ramach Programu w 2023 r. z tytułu funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to kwota: 45 300,00 zł.

W ramach tego zadania finansowano badania psychiatryczno-psychologiczne wykonywane na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brwinowie, oraz dokonywano opłat sądowych za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego w Pruszkowie przez GKRPA w ramach procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Koszt badań i opłat sądowych w 2023 r. to 4 388,62 zł.

Dyrektor Środowiskowego Ośrodka Pomocy Społecznej
Joanna Dzierzba